

भारतीय पृथिव विज्ञान मंत्रालय, भारतीय हवामान शास्त्र विभाग आणि
 डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली सहयोगीत
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा प्रकल्प
 उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ता. कडाळ, जि. सिंधुदुर्ग
 हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला पत्रक - सिंधुदुर्ग
 कालावधी (दिनांक २३.०९.२०२० ते २७.०९.२०२०)

अंक ७५/२०२०							दिनांक २२.०९.२०२०		कालावधी ५ दिवस				
मागील आठवड्यातील हवामान घटकांची प्रत्यक्ष नोंद (१५/०९/२०२० ते २१/०९/२०२० पर्यंत)									पुढील पाच दिवसांचे हवामान घटकांचे पूर्वानुमान (वैधता २३/०९/२०२० ते २७/०९/२०२० पर्यंत)				
१५/०९	१६/०९	१७/०९	१८/०९	१९/०९	२०/०९	२१/०९	दिनांक		२३/०९	२४/०९	२५/०९	२६/०९	२७/०९
३४.४	५.६	४६.०	८.२	२७.९	८.६	३०.९	पाऊस (मि. मी)		१०३	२७	३४	१०	८
३१.०	३१.०	३१.०	२६.०	२९.०	३१.०	३१.०	कमाल तापमान (अं से)		२९	२९	२९	३०	३०
२३.०	२३.५	२३.०	२३.५	२३.५	२३.५	२३.०	किमान तापमान (अं से)		२३	२३	२३	२१	२१
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	सकाळ		८	८	५	६	८
ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	दुपार						
९८	९५	९८	९६	९३	९३	९८	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता(%)		९५	९४	९४	९३	९३
७०	९३	७१	९८	८५	७८	९३	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९०	७९	८६	७४	७४
०.२	०.६	०.१	०.५	०.४	०.३	०.४	वा-याचा वेग (कि.मी/तास)		०१२	०११	००६	००३	००३
स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	सकाळ						
पश्चिमोत्तर/नैऋत्य कडे	पश्चिमोत्तर/नैऋत्य कडे	पश्चिमोत्तर/नैऋत्य कडे	पश्चिमोत्तर/वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/वायव्ये कडे	दुपार						
						स्थिर	वा-याची दिशा		नैऋत्य कडे	नैऋत्य कडे	दक्षिणोत्तर/नैऋत्य कडे	दक्षिणे कडे	दक्षिणोत्तर/आग्नेय कडे
मागील वर्षातील (२०१९) पर्जन्य (मि. मी)			१/०१/२०२० पासूनचे पर्जन्य (मि. मी)				१/०६/२०२० पासूनचे पर्जन्य (मि. मी)			मागील आठवड्यातील पर्जन्य (मि.मी)			
४५९१.०			४१८४.३				४१८१.१			१६१.६			

पुढील ५ दिवसांच्या हवामानाची सामान्य स्थिती व इशारा:

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसांमध्ये दिनांक २३ ते २७ सप्टेंबर, २०२० या कालावधी दरम्यान दिनांक २३ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी मुसळधार, दिनांक २४ व २५ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी मध्यम तर दिनांक २६ व २७ सप्टेंबर रोजी ब-याच ते बहुतांश ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता आहे. त्याचबरोबर तापमान स्थिर राहून हवामान आर्द्र व पूर्णतः ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. असा अंदाज प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्या कडून वर्तविण्यात आला आहे.

इशारा: सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसांमध्ये दिनांक २३ सप्टेंबर, २०२० रोजी तुरळक ठिकाणी मुसळधार ते अति मुसळधार त्याचबरोबर तुरळक ठिकाणी अत्यंत मुसळधार स्वरूपाच्या तर दिनांक २४ सप्टेंबर, २०२० रोजी तुरळक ठिकाणी मुसळधार स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता आहे.

हवामान अदाजावर आधारीत कृषि सल्ला

पिकाचे नाव	पिकाची अवस्था	कृषि सल्ला
भात	हळव्या जाती:- दाणे भरणे निम गरव्या व गरव्या जाती:- पोटरी ते फुलोरा	गेल्या आठवड्यामध्ये हलका ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस होता तसेच पुढील पाच दिवसांमध्ये हलका ते मुसळधार स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता लक्षात घेता भात खाचरामध्ये पाणी पातळी भात जाती व त्यांच्या कालावधीनिहाय खालीलप्रमाणे सु:निश्चित करावी. जिल्ह्यामध्ये काही ठिकाणी भाताच्या हळव्या जाती दाणे भरण्याच्या अवस्थेत आहेत. अशा ठिकाणी पाण्याची पातळी ५ से.मी. ठेवावी. तसेच काही ठिकाणी निम गरव्या व गरव्या जाती पोटरी ते फुलोरा अवस्थेत असून अशा ठिकाणी पाण्याची पातळी ५ ते १० से.मी. राखावी. मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता भात खाचरामध्ये आवश्यक तेवढी पाणी पातळी राखून अतिरिक्त पाण्याचा निचरा होण्याची व्यवस्था करून द्यावी. मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता निमगरव्या व गरव्या भात जातींना नत्र खताची तिसरी मात्रा देणे पुढिल २ दिवसांसाठी पुढे ढकलण्यात यावे. जिल्ह्यामध्ये काही ठिकाणी निम गरव्या व गरव्या भात जाती पोटरी ते फुलोरा या अवस्थेत आहेत अशा ठिकाणी पीकास नत्र खताची तिसरी मात्रा (435 ग्रॅम युरीया प्रति गुंठा क्षेत्र) पीक फुलोरा अवस्थेत असताना पाऊसाचा अंदाज बघून द्यावी.
नागली	पोटरी	मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता नागलीमध्ये आवश्यक तेवढी पाणी पातळी राखून अतिरिक्त पाण्याचा निचरा होण्याची व्यवस्था करून द्यावी.
भुईमुग	फुलोरा ते आरा अवस्था	पुढिल दोन दिवसांमध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता भुईमुगामध्ये पाणी साचु न देता साचलेल्या पाण्याचा निचरा करावा. पावसाची उघडीप बघून 40 ते 45 दिवस झालेल्या भुईमुगाला भर द्यावी. विद्यापीठाने विकसीत केलेल्या स्वस्तीक या औजाराचा वापर केल्याने भर देण्याचे काम सुलभपणे होईल. काही ठिकाणी भुईमुग पीक आरे बाहेर येण्याच्या अवस्थेत आहे. त्याची योग्य ती काळजी घ्यावी. पीकावर मावा किडीचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास त्याच्या नियंत्रणासाठी डायमिथोएट हे किटकनाशक 10 मिली प्रति 10 ली. पाणी या प्रमाणत मिसळून फवारणी करावी. भुईमुगावर टिक्का रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी कार्बेन्डॅझिम 10 ग्रॅम किंवा डायथेन एम-45 20 ग्रॅम प्रति 10 ली पाण्यातून फवारावे.
आंबा	नवीन पालवी	पुढिल दोन दिवसांमध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता आंबा बागेमध्ये तण नियंत्रण, किड नियंत्रण व रोग नियंत्रण यांच्यासाठीच्या फवारण्या पुढिल दोन दिवसांसाठी पुढे ढकलण्यात याव्यात. पॅक्लोब्युट्राझॉल (कल्टार) दिलेल्या झाडांचे बुंधे व त्याभोवतालचा भाग बेणणी करून अथवा ग्रामोक्झोन हे तणनाशक फवारून तणविरहीत ठेवावेत. आंब्यामध्ये नवीन पालवी आली असल्यास त्या पालवीचे तुडतुडे, शेंडा पोखरणारी अळी, पाने पोखरणारी अळी आणि मिजमाशीपासून अवश्यकतेनुसार संरक्षण करावे. त्यासाठी 25 टक्के प्रवाही डायमिथोएट 12 मिली किंवा 36 टक्के प्रवाही मानोक्रोटोफॉस 11 मिली प्रति

		<p>10 लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी.</p> <p>नविन लागवड केलेल्या आंबा कलमांवर करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसुन आल्यास नियंत्रणासाठी नविन येणा-या पालवीवर आवश्यकतेनुसार प्रोपीनेब ०.२% (२० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा थायफिनेट मिथील ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) किंवा कार्बनडॅन्झिम ०.१% (१० ग्रॅम/१० लि. पाणी) यापैकी एका बुरशीनाशकाची आवश्यकतेनुसार फवारणी करावी.</p> <p>आंब्यावरील फांदेमर रोगाच्या नियंत्रणासाठी कॉपर ऑक्सीक्लोराइड 0.3 टक्के (30 ग्रॅम/10 ली पाणी) किंवा 0.1 टक्के बोर्डो मिश्रण यापैकी एका बुरशीनाशकाची पावसाची उघडीप पाहून फवारणी करावी. फांदेमर रोगाने मोठ्या फांद्यांमधून डिक येत असल्यास रोगग्रस्त साल तासून त्याठिकाणी बोर्डो मिश्रणाची पेस्ट किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइडची पेस्ट लावावी.</p> <p>आंब्यामध्ये रोगट व सुकलेल्या फांद्या, बांडगुळे कापून घ्यावीत व त्या ठिकाणी 1 टक्का बोर्डो मिश्रण लावावे.</p> <p>फवारणीच्यावेळी किटकनाशक/बुरशीनाशक द्रावणामध्ये स्टीकर सारखा चिकट पदार्थ 1 मिली/1 लि. पाणी याप्रमाणात मिसळावा.</p>
काजू	-	<p>मळ्याच्या क्षेत्रातील काजू बागेतुन अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.</p> <p>पुढिल दोन दिवसामध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता काजू बागेमध्ये किड नियंत्रण व रोग नियंत्रण यांच्यासाठीच्या फवारण्या पुढिल दोन दिवसांसाठी पुढे ढकलण्यात याव्या.</p> <p>काजूवरील फांदेमर रोगाच्या नियंत्रणासाठी फांद्या कट करुन त्यावर 1 टक्का बोर्डोपेस्ट लावावी. पाऊस संपल्यानंतर १ टक्का बोर्डो मिश्रणाची फवारणी संपुर्ण बागेत करावी.</p> <p>अति ओलाव्यामुळे काजू पिकावर अचानक पानगळ/पानकुज आणि फांद्या वाळण्याची समस्या निर्माण झाली आहे.</p> <p>रोगग्रस्त बागेतील रोगामुळे गळुन पडलेली पाने बागेपासुन दुर अंतरावर खोल खड्ड्यात गाडुन टाकावीत. त्याचबरोबर रोगाने बाधित झालेल्या फांद्या कापुन काढाव्यात व त्यावर त्वरीत बोर्डोपेस्टचा लेप द्यावा.</p> <p>पानगळ/पानकुज रोग नियंत्रणासाठी मेटॅलॅक्झील ८%+ मॅन्कोझेब ६४% हे बुरशीनाशक १० लिटर पाण्यात २० ग्रॅम या प्रमाणात मिसळुन फवारणी करावी.</p>
नारळ	फळ विकास	<p>पुढिल दोन दिवसामध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता नारळ बागेमध्ये पाणी साचु न देता साचलेल्या पाण्याचा निचरा करावा.</p> <p>पुढिल दोन दिवसामध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता नारळामधील नत्र व पालाश खतांचा दुसरा हप्ता देणे पुढिल दोन दिवसांसाठी पुढे ढकलण्यात यावे.</p> <p>विद्यापीठाने शिफारस केल्याप्रमाणे नारळाला खताचा दुसरा हप्ता 750 ग्रॅम युरीया व 660 ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटॅश प्रती माड याप्रमाणात दयावा. खते दयावयाच्यावेळी जमिनीत पुरेसा आलावा असेल याची खात्री करावी.</p>
सुपारी	फळ विकास	<p>पुढिल दोन दिवसामध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता सुपारी बागेमध्ये पाणी साचु न देता साचलेल्या पाण्याचा निचरा करावा.</p> <p>पुढिल दोन दिवसामध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता सुपारी बागेमध्ये रोग नियंत्रणासाठीच्या फवारण्या पुढिल दोन दिवसांसाठी पुढे ढकलण्यात याव्यात.</p> <p>सुपारीवरील फळगळ या रोगाच्या नियंत्रणासाठी बागेमध्ये 1 टक्का बोर्डोमिश्रणाची फवारणी करावी.</p>
दोडका	फळ धारणा	<p>पुढिल दोन दिवसामध्ये मुसळधार पाऊसाची शक्यता लक्षात घेता भाजीपाला पिकामध्ये पाणी साचु न देता साचलेल्या पाण्याचा निचरा करावा.</p> <p>वेलवर्गीय भाजीपाला पीकांमध्ये भूरी किंवा केवडा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास रोगग्रस्त पाने काढून नष्ट करावीत. डायथेन एम.45 किंवा डायथेन झेड. 78 यापैकी एका बुरशीनाशकाची 25 ग्रॅम/10 लि. पाणी याप्रमाणात 10 ते 15 दिवसांच्या अंतराने तसेच पाऊसाची उघडीप पाहूनच फवारणी करावी.</p>
दुभती जनावरे, शेळ्या	-	<p>जनावरांना पिण्यासाठी स्वच्छ कोमट पाणी व उपलब्ध असल्यास खाण्यासाठी हिरव्या ओल्या चा-याची व्यवस्था करावी.</p> <p>पशुवैद्यकांच्या मार्गदर्शनाखाली शेळ्यांना पी.पी.आर (माथा) रोग प्रतिबंधक लसीकरण करुन घ्यावे. लसीकरणानंतर उत्तम रोगप्रतिकारक शक्ती निर्माण होण्यासाठी चांगला आहार दयावा.</p> <p>जनावरांचे दिलेल्या मोठ्या पावसापासून योग्य ते संरक्षण करावे. गोठ्यामध्ये पाणी साचून देऊ नये. खडडे पडले असल्यास मुरमाने बुजवून घ्यावेत</p>
क्वकूट - पालन	-	<p>कोबड्यांना तसेच पिल्लांना पिण्यासाठी स्वच्छ व थंड पाण्याचा पुरवठा करावा.</p>
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका ही डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाच्या, प्रादेशीक फळ संशोधन केंद्र, वेंगुर्ले व उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे येथील "ग्रामीण कृषि मौसम सेवा" योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशी वरून तयार करुन प्रकाशित करण्यात आली.</p>		
<p>डॉ. प्रदिप चं. हळदवणेकर सहयोगी अधिष्ठाता तथा नोडल ऑफिसर कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१</p>		<p>डॉ. यशवंत चं. मूठाळ तांत्रिक अधिकारी कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१</p>